

El cuiner de la literatura i el periodisme

Manuel Vázquez Montalbán

(1939 Barcelona - 2003 Bangkok) Poeta, periodista i novel·lista català va morir el dia 18 d'aquest mes ara fa dos anys. Es trobava a la sala d'espera de l'aeroport internacional de Bangkok quan el seu cor va deixar de funcionar. L'escriptor barceloní estava casat i amb un fill, Daniel, que també va seguir els seus passos ja que també és escriptor. Llicenciat en Filosofia i Lletres i en Periodisme, aviat va començar a col·laborar en premsa i en la dècada dels seixanta va destacar com a poeta. Va ser un dels nou "novíssims". A la seva joventut va participar activament a l'oposició al règim creat pel general Franco, primer en el Front d'Alliberament Popular i, després, en el PSUC del qual fou membre. Condemnat a tres anys de presó en un consell de guerra al 1962, la seva activitat professional no es va regularitzar fins a formar part, poc després, de la revista *Triunfo*. La seva presència en la premsa espanyola ha estat ininterrompuda fins a la seva mort.

La política i la crítica social és constant en la seva obra. Vázquez Montalbán, conegut per *Manolo* pels amics, va abordar gairebé totes les disciplines, però l'assaig i la novel·lística constitueixen els

eixos de la seva activitat literària. Els seus assaigs mostren sempre un clar compromís polític amb posicions d'esquerres. A la novel·lística s'ha decantat amb preferència pel gènere negre.

El poeta

El 1967 es va iniciar a la poesia. 19 anys més tard, la seva obra poètica va ser recollida en *Memoria y deseo*. Els mateixos trets de la seva poesia apareixen a les seves novel·les. A més de la popular sèrie de Carvalho, destaquen *Galíndez*, *El estrangulador* i *Erec y Entle*. La sèrie Carvalho va fer, sens dubte, famós a l'escriptor barceloní. La primera novel·la on

apareix el detectiu gastronòmic és a *Yo maté a Kenedy*, li segueixen *Tatuaje* i *La soledad del manager*. Però, la fama li arribà al novel·lista i al personatge amb *Los Mares del Sur* amb el que va guanyar el premi Planeta al 1979.

El gastrònom

En totes les novel·les de la sèrie Carvalho hi ha alguna referència gastronòmica. Però on desplega tot el seu coneixement gastronòmic, és a *Contra los gastrónomos*. Altres obres gastronòmiques seves són *Cocina Catalana* i *Recetas inmorales*.

L'assajista

A més de la faceta gastronòmica, va escriure assaigs sobre periodisme, política, sociologia, esport, Història, cuina, biografies, literatura o música. El seu primer assaig, *Informe sobre la Información*, segueix sent un dels millors estudis so-

bre el periodisme publicats a Espanya.

El periodista

És autor de nombrosos articles periodístics. Com a periodista, ha col·laborat amb revistes i diaris amb articles sobre l'actualitat espanyola: *Hermano Lobo*, *Triunfo*, *El País*, *Interviú*, *La Vanguardia*, *El Periódico*, són alguns mitjans en els que ha publicat. Al sortir de la presó va entrar com a redactor en cap a la revista *Siglo 20*. Més tard, va entrar al diari *Tele/Expres*. Va dirigir *Por Favor*, *Primera Plana*, *Camp de l'Arpa* i *Gimlet*.

Memorial

Entre els diversos actes que s'han fet per recordar-lo es va presentar a Sant Cugat el Memorial de l'escriptor. Aquest vol fomentar els valors als quals va dedicar la seva vida, "el canvi cap a una societat més justa", en paraules d'un dels seus membres, Isidre Marias. **D.P.**

Obres

- *Crónica sentimental de España* (1971)
- *Joan Manuel Serrat* (1972)
- *El libro gris de Televisión Española* (1973)
- *Diccionario del Franquismo* (1977)
- *Panfleto desde el planeta de los simios* (1995)
- *Un polaco en la corte del rey Juan Carlos* (1996)
- *Y Dios entró en La Habana* (1998)
- *Marcos: el señor de los espejos* (1999)

PREMIS:

- *Premi Planeta* (1979)
- *Premio Nacional de Literatura* (1991)

Citacions

"La immigració sols es podria aturar amb una racionalització del sistema econòmic mundial, però per descomptat que els poderosos d'aquests moments no volen ni sentir parlar d'això"

"No he estat mai un bon revolucionari, fins i tot Marcos rebutjava l'etiqueta revolucionària i deia insubmissos"

"Per als americans, el 11-S els condueix a crear el disseny de l'enemic nou, que abans era el comunista i ara seria el terrorisme"

Extrèctes de l'entrevista del nov. del 2002 (a la revista *Fusión*)